

Sygn. akt VI GC 94/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Miasta L.

przeciwko: Bank (...) S.A. w W. Oddział w D.

przy udziale interwenienta ubocznego: Przedsiębiorstwa Produkcji Handlu i Usług (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda Miasta L. na rzecz pozwanego Banku (...) S.A. w W. Oddział w D. kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

III. zasądza od powoda Miasta L. na rzecz interwenienta ubocznego Przedsiębiorstwa Produkcji Handlu i Usług (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 8.580,00 zł (osiem tysięcy pięćset osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI GC 94/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 21 marca 2017 r.

Pozwem z dnia 16 marca 2016 r. powód Miasto L. wniósł o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. w W. kwoty 136 211,64 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 lipca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Na uzasadnienie żądania powód podał, że pozwany wystawił gwarancję dobrego wykonania umowy nr (...) tytułem zabezpieczenia umowy zawartej pomiędzy Miastem L. a Przedsiębiorstwem Produkcji Handlu i Usług (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. Powód wskazywał, że spełnione zostały warunki wypłaty gwarancji, wobec czego w dniu 10 czerwca 2015 r. złożył wezwanie do wykonania zobowiązań z niej wynikających, jednakże pozwany odmówił wypłaty.

Pozwany Bank (...) S.A. w W. Oddział w D., w odpowiedzi na pozew (k. 93) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania. Pozwany stał na stanowisku, że nie zostały spełnione przesłanki wypłaty świadczenia z tytułu gwarancji udzielonej przez Bank. Wskazywał, iż gwarancja jakiej

udzielił jest gwarancją warunkową, gdzie obowiązek zapłaty gwarantowanej sumy uzależniony jest od spełnienia określonych przesłanek m.in. przedłożenia koniecznych dokumentów. W tym kontekście wymieniał, że koniecznym było łączne zaistnienie następujących przesłanek: istnienie zobowiązania wykonawcy wynikającego z rękojmi za wady, żądanie realizacji gwarancji poparte dołączonymi dokumentami świadczącymi o nienależnym wykonaniu umowy, żądanie realizacji gwarancji poparte oświadczeniem beneficjenta gwarancji, że wykonawca nie zapłacił kar umownych będąc do tego zobowiązanym.

Zarządzeniem z dnia 1 czerwca 2016 r. Sąd na wniosek pozwanego zawiadomił o toczącym się sporze Przedsiębiorstwo Produkcji Handlu i Usług (...) Sp. z o.o. w S. w trybie art. 84 k.p.c.

Pismem z dnia 15 czerwca 2016 r. (...) Sp. z o.o. w S. złożył oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego, wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska (...) podał, iż na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2013 r. Miasto L. zleciło mu jako Wykonawcy prace polegające na budowie placu targowego oraz budowę odcinka kanalizacji sanitarnej (szczegółowo określonych w SIWZ i dokumentacji projektowej). W toku realizacji robót okazało się, że Zamawiający nie posiadał pełnej dokumentacji pozwalającej na ukończenie robót, ostatecznie więc strony rozwiązały umowę i w dniu 29 kwietnia 2014 r. podpisany został protokół odbioru. Wykonawca akcentował, że w protokole brak było wzmianek o jakichkolwiek wadach wykonanych robót. W dalszej kolejności powód powierzył dokończenie robót innej firmie. Interwenient zaprzeczał jakoby wykonane prace miały jakiekolwiek wady.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 kwietnia 2013 r. Miasto L. (Zamawiający) zawarł z Przedsiębiorstwem Produkcji Handlu i Usług (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. (dalej: (...), Wykonawca) umowę nr (...), której przedmiotem było wykonanie następujących prac:

- budowy placu targowego z dwupoziomowym garażem wraz z instalacjami wewnętrznymi, przyłączami, zjazdami z drogi publicznej i drogą wewnętrzną,

- budowy odcinka kanalizacji sanitarnej od ul. (...) do ul. (...). Szczegółowy zakres robót opisany został w przedmiarach robót załączonych do SIWZ, w dokumentacji projektowej i specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.

Wykonawca udzielił Zamawiającemu gwarancji jakości wykonania przedmiotu umowy na okres 36 miesięcy od dnia odebrania przez Zamawiającego robót budowlanych i podpisania (bez uwag) protokołu końcowego na pozostałe wykonane roboty (materiały i robociznę). W okresie gwarancji Wykonawca zobowiązał się do bezpłatnego usunięcia wad i usterek w terminie 7 dni licząc od daty pisemnego (listem lub faksem) powiadomienia przez Zamawiającego. Okres gwarancji miał wówczas zostać przedłużony o czas naprawy.

Strony postanowiły także, że w przypadku zwłoki w usunięciu wad stwierdzonych w okresie gwarancji rękojmi, Wykonawca zapłaci Zamawianemu karę umowną w wysokości 0,3% wynagrodzenia brutto określonego w §5 ust 1 (4 555.570,58 zł) za każdy dzień zwłoki liczony od dnia wyznaczonego na usunięcie wad.

(dowód: umowa nr (...) z dn. 16.04.2013 r. k. 99-108)

Zabezpieczeniem ww. umowy była gwarancja dobrego wykonania umowy nr (...) udzielona przez Bank (...) S.A. w W.. Bank zobowiązał się, że w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy, a także z tytułu zobowiązań wynikających z rękojmi za wady dotyczących Umowy, nieodwołalnie, niezależnie od ważności i skutków prawnych Umowy zapłaci powodowi kwotę gwarancyjną. Wypłata miała nastąpić na pisemne żądanie zapłaty powoda, właściwie podpisane, do którego będą dołączone dokumenty świadczące o nienależnym

wykonaniu umowy przez zleceniodawcę oraz pisemne oświadczenie powoda, że Firma nie zapłaciła kar umownych będąc do tego obowiązana w związku z nienależytym wykonaniem umowy.

Suma gwarancyjna z tytułu zobowiązań wynikających z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy wynosiła 454 038,79 zł, zaś z tytułu rękojmi za wady dotyczących Umowy wynosiła 136 211,64 zł.

(dowód: gwarancja dobrego wykonania umowy k. 59-60)

Zlecone umową nr (...) prace zostały wykonane w około 80%, zakończono je 10 marca 2014 r. Wykonanie dalszych prac nie było możliwe z uwagi na nieposiadanie przez Miasto L. dokumentacji. Z odebrania i zakończenia prac sporządzono w dniu 16 kwietnia 2013 r. protokół odbioru oraz kolejno aneks do niego w dniu 13 maja 2014 r. ustalając bezsporną wartość wykonanych robót na kwotę 3 519.532,05 zł brutto. Strony nie zgłaszały żadnych zastrzeżeń do protokołu, zamawiający nie wskazywał żadnych wad wykonanych robót. Prace zostały rozliczone.

(dowód: protokół odbioru k. 109-110; aneks do protokołu odbioru k. 111; zeznania świadka J. P.)

Pismami kierowanymi w miesiącach sierpień, wrzesień, grudzień 2014 r. Miasto L. zareklamowało (...) istnienie następujących wad:

- wadliwa izolacja płyty górnej placu targowego - papa nie została dokładnie przyklejona do ścian i ściekająca po ścianie woda dostaje się pod izolację na płytę stropową;

- wadliwe wykonanie stropodachu klatki schodowej placu targowego - papa nie została dokładnie przyklejona do ścian i ściekając po ścianie woda dostaje się pod izolację na płytę stropową. Styropian pod papą jest powytapiany. Papa na części stropodachu jest przyklejona niezgodnie z kierunkiem wpływu wody. Obróbki z papy mają szpary;

- zamontowanie drzwi do pomieszczenia rozdzielni elektrycznej na poziomie -2 o odporności ogniowej EI30 co było niezgodne z projektem, właściwe drzwi to EI60.

Równocześnie Miasto L. wezwało Wykonawcę do podjęcia działań naprawczych i usunięcia ww. wad wykonanych robót powołując się na 36cio miesięczną gwarancję.

Kolejna reklamacja dotyczyła wadliwie wykonanej nawierzchni płyt poziomu -1, -2, która miała być nierówna. W reklamacji wskazywano, iż mimo przeprowadzonego szlifowania płyta posiada rozległe nierówności, które wymagają wyrównania przez szpachlowanie żywiczną masą szpachlową. Zamawiający poinformował, iż przystępuje do usunięcia wady na koszt wykonawcy.

(dowód: pisma z dnia 12.8.2014 r. k. 73-74; pismo z dnia 29.09.2014 r. k. 75; pismo z dnia 11.12.2014 r. k. 76)

(...) kierował do powoda pisemne stanowisko, co do zgłaszanych wad, nie zgadzając się z twierdzeniami Miasta L. co do ich występowania, wskazując także na okoliczności odbioru prac bez zastrzeżeń. Kierownik budowy zadeklarował przyjazd na teren inwestycji celem sprawdzenia zgłaszanych wad a także wyrażał wolę ewentualnych napraw. W sierpniu 2014 r. kierownik budowy (zarazem prezes zarządu (...)) J. P. dokonał oględzin inwestycji i nie stwierdził wad artykułowanych w pismach gwarancyjnych przez Miasto L..

Wskazywane odklejenia się papy nie miały miejsca, występowały jedynie samoczynne zwinięcia się papy, które w żaden sposób nie wpływały na jej funkcjonalność i nie powodowały przecieków. Prace związane z kładzeniem papy dotyczyły tzw. prac izolacyjnych, które odbierane były na bieżąco, bowiem dopiero ich odbiór warunkował wykonanie kolejnych robót związanych z kładzeniem warstw stropu. Na tym etapie nie zgłaszano żadnych zastrzeżeń, dalsze prace zostały wykonane.

We wrześniu miała miejsce kolejna wizja z udziałem Wykonawcy i Zamawiającego. Również i wówczas J. P. nie dopatrył się żadnych usterek. Podczas tych oględzin zasygnalizowano nierówności nawierzchni płyt poziomu -1 i -2, co do których w piśmie z dnia 29 września 2014 r. Miasto L. zgłosiło reklamację. Wobec rozwiązania umowy o

wykonawstwo inwestycji (nr (...)) dalsza część robót budowlanych związanych z przygotowaniem powierzchni pod posadzkę, nie została wykonana przez (...), który zakończył te prace na etapie wykonania płyty stropowej betonowej i ta część robót została odebrana przez Miasto L.. Na płycie miała zostać wykonana posadzka żywiczna, przed położeniem której należało przygotować odpowiednio powierzchnię (np. poprzez jej wyszlifowanie, groszkowanie). Zarówno przygotowanie gruntu pod posadzkę jak i położenie posadzki żywicznej nie wchodziło w zakres robót (...), lecz znalazło się w zakresie kolejnego wykonawcy tj. Firmy (...) P. G. w L., któremu zlecono dokończenie inwestycji. Z tego tytułu nowemu wykonawcy, na podstawie czterech faktur zapłacono wynagrodzenie w kwocie 243.700,06 zł.

W ramach realizowanych prac Wykonawca zgodnie z wykazem zamontował drzwi do pomieszczenia rozdzielni elektrycznej o odporności ogniowej EI30. W trakcie wykonywanych oględzin, nie zgłaszano już zastrzeżeń w tym przedmiocie. Wszystkie drzwi zamontowane przez (...) zostały odebrane komisyjnie bez zastrzeżeń.

Każda praca wykonana przez (...) była szczegółowo sprawdzana nie tylko na etapie odbioru ale także na bieżąco, w momencie dokonywania wpisów w dzienniku budowy.

(dowód: pisma (...) z dnia 19.08.2014 r., 16.09.2014 r. k. 112-117; wyciąg z dziennika budowy k. 122; zeznania świadka J. P.; faktury VAT k. 123-126; potwierdzenia przelewu k. 77-80)

Pismem z dnia 27 marca 2015 r. Miasto L. wezwało (...) do zapłaty kwoty 215 927,31 zł. Kwota ta stanowić miała koszty naprawy wadliwie wykonanych elementów robót zleconych Firmie Budowlanej (...) z L.. Wykonawca nie uiszczył ww. kwoty. Wobec tego pismem z dnia 10 czerwca 2015 r. Miasto L. zwróciło się do (...) S.A. Oddział w D. o wypłatę ww. kwoty w ramach rękojmi za wady, na podstawie zapisów gwarancji dobrego wykonania umowy nr (...).

W odpowiedzi na powyższe Bank zażądał przedłożenia pism kierowanych przez Miasto L. do (...) w szczególności: wezwania do zapłaty z dn. 17.03.2015 r. oraz zgłoszonych reklamacji tj. pism z dnia 12 sierpnia 2014 r., 29 września 2014 r. oraz 11 grudnia 2014 r. Powyższe zostało przez powoda przedłożone w określonym przez Bank terminie.

Pismem z dnia 13 lipca 2015 r. Bank zwrócił się do powoda o szczegółowe przedstawienie okoliczności dotyczących wad inwestycji oraz zgłaszanych roszczeń wobec (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 63; wezwanie do wykonania zobowiązań wynikających z gwarancji dobrego wykonania umowy k. 62; pismo Banku (...) S.A. k. 69; pismo powoda z dnia 1.07.2015 r. k. 70 i 71; pismo (...) S.A. z dnia 13.07.2015 r. k. 81-82).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych i przeprowadzonych w sprawie dowodów. Dokonując powyższych ustaleń faktycznych Sąd oparł się na dowodach w postaci dokumentów złożonych i załączonych do akt sprawy oraz zeznaniach świadka J. P..

Dokumenty przedłożone przez strony do akt sprawy miały charakter dokumentów prywatnych, którym Sąd dał wiarę co do tego, że osoba podpisana na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 k.p.c.). Prawdziwość dokumentów, z których przeprowadzono dowód, nie nasuwała zastrzeżeń i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadka J. P., albowiem były one rzeczowe, spójne, korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Świadek zeznawał szczerze, jako, że był obecny na miejscu inwestycji pełniąc funkcje kierownika budowy, miał szczegółową wiedzę na temat zakresu wykonanych robót, i zgłaszanych usterek.

Sąd oddalił wniosek dowodowy interwenienta ubocznego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego jak również o zobowiązanie strony powodowej do przedłożenia umów szczegółowo wskazanych w piśmie z dnia 16 czerwca 2016 r. a także książek obmiaru kosztorysów powykonawczych, dziennika budowy uznając iż dotychczas przeprowadzone

postępowanie dowodowe jest wystarczające dla rozstrzygnięcia o przedmiocie sporu, zaś przeprowadzanie ww. dowodów jest zbędne i zmierzałoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Istota niniejszego postępowania sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy na gruncie analizowanej sprawy, w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym, spełnione zostały przesłanki warunkujące wypłatę przez pozwanego Bank (...) S.A. w W. kwoty dochodzonej pozwem w ramach udzielonej gwarancji dobrego wykonania umowy zawartej pomiędzy powodem - Miastem L. a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S..

Strony niniejszego sporu łączy stosunek prawny oparty na umowie gwarancji ubezpieczeniowej, której beneficjentem jest powód, a wystawionej przez pozwanego. Do umowy gwarancji ubezpieczeniowej odpowiednio należy stosować regulacje dotyczące gwarancji bankowej określonej w art. 81 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2016.1988 j.t.) Zgodnie z treścią tego przepisu gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku # gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji # bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Udzielenie i potwierdzenie gwarancji bankowej następuje na piśmie pod rygorem nieważności.

W oparciu o powyższą regulację wskazać należy, że istotą gwarancji jest jednostronne zobowiązanie banku (gwaranta), że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami załączonymi przez beneficjenta do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten (gwarant) wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Wierzytelność z gwarancji bankowej powstaje z chwilą przyjęcia przez beneficjenta oświadczenia gwaranta. Jest to wierzytelność przyszła, wymagalna z chwilą niewykonania oznaczonego w gwarancji świadczenia lub nastąpienia zdarzenia. Treścią zobowiązania gwaranta jest odpowiedzialność na wypadek, gdyby dłużnik główny nie spełnił świadczenia.

Gwarancja bankowa jest pozakodeksową umową nazwaną, uregulowaną w prawie bankowym. Podstawową przesłanką odpowiedzialności banku wobec beneficjenta jest fakt niewykonania przez osobę trzecią oznaczonego świadczenia oraz to, że rozmiar odpowiedzialności banku jest z góry oznaczony przez wysokość uzgodnionej sumy gwarancyjnej. W literaturze i judykaturze zgodnie prezentowane jest stanowisko, że wobec charakteru regulacji ustawowej odnoszącej się do gwarancji ocena zakresu obowiązków i możliwego sposobu obrony gwaranta w ramach stosunku gwarancji wymaga uwzględnienia treści umowy gwarancji, którą strony mogą ukształtować w ramach swobodnego uznania (tak SN w uzasadnieniu uchwały z dnia 28 kwietnia 1995 r., III CZP 166/94, OSNC 1995/10/135)

W niniejszej sprawie gwarancja udzielona przez pozwanego zabezpieczała roszczenia beneficjenta w stosunku do wykonawcy ((...) Sp. z o.o. w S.) powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy (nr (...)) jak również z tytułu zobowiązań wynikających z rękojmi za wady dotyczące umowy. Warunkami wypłaty gwarancji było wedle umowy pisemne żądanie zapłaty Miasta L. wraz z załącznikami w postaci dokumentów świadczących o nienależytym wykonaniu umowy przez zleceniodawcę oraz oświadczenie Miasta L., że wykonawca nie zapłacił kar umownych będąc do tego zobowiązany w związku z nienależytym wykonaniem umowy. Dokumentacja przesłana przez powoda do Banku zawierała: wezwanie do zapłaty kierowane do (...) oraz cztery pisma stanowiące reklamacje, z których trzy dotyczyły naprawy wad w ramach udzielonej przez (...) 36-cio miesięcznej gwarancji.

Analiza przeprowadzonych dowodów nie dała podstaw by za słuszne uznać stanowisko powoda. W pierwszej kolejności prawidłowo argumentował Bank (...) S.A., iż gwarancja obejmowała zobowiązania z tytułu rękojmi za wady dotyczące umowy wykonywanej przez (...), zaś zgłaszane przez powoda usterki miały zostać zrealizowane w oparciu o gwarancję jakiej udzielił Wykonawca, co jasno wynikało z pism powoda kierowanych do (...). Po wtóre powód nie wykazał, by w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do nienależytego wykonania umowy. Jak ustalił Sąd, co zresztą nie było sporne pomiędzy stronami, (...) wykonał jedynie część prac objętych pierwotnym zleceniem. Prace

te zostały odebrane w całości, w protokole odbioru nie zgłaszano zastrzeżeń, Wykonawca otrzymał bezsporną część wynagrodzenia. Należy mieć tu na względzie, że stanowisko powoda ograniczyło się wyłącznie do bardzo ogólnych twierdzeń pozwu o niewykonaniu przez pozwanego Bank obowiązku wypłaty gwarancji pomimo istnieniu ku temu przesłanek. Powód w żaden sposób nie próbował nawet wykazać przesłanek warunkujących wypłatę świadczenia gwarantowanego tj. niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy bądź też okoliczności powstania zobowiązań z rękojmi za wady dotyczących Umowy, ograniczając się w zasadzie do przedłożenia dokumentów do pozwu. Zeznania świadka J. P. wykluczyły powyższe okoliczności. Zgłaszane przez powoda wobec (...) wady miały charakter wyłącznie usterek, które de facto nie występowały, co potwierdził kierownik budowy po dwukrotnym wykonaniu oględzin miejsca i przedmiotu inwestycji. Co więcej wykonawca nie uchylał się od obowiązku ewentualnej naprawy zgłaszanych nieprawidłowości, jednakże skoro w rzeczywistości nie miały one miejsca, to wysuwane przez powoda żądania zapłaty za zastępcze wykonawstwo usterek nie znajdowały żadnych podstaw.

Uzasadnione były także twierdzenia pozwanego co do okoliczności, że powód nie dołączył wymaganej postanowieniami gwarancji dokumentacji dotyczącej nienależytego wykonania umowy oraz oświadczenie o niezapłaceniu kar umownych.

Jak wskazywano powyżej powód przedłożył wyłącznie dokumenty wskazujące na to, że po bezusterkowym odbiorze zgłaszał drobne wady, które jak się okazało nie miały pokrycia w rzeczywistości. Co więcej, o czym była już mowa powyżej, powód przedłożył reklamacje przy czym powoływał się w nich na wady związane z gwarancją, nie dotyczyły więc rękojmi za wady.

Powyższe okoliczności legły u podstaw oddalenia powództwa jako bezzasadnego o czym Sąd orzekł w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98, 107 w zw. z art. 108 § 1 kpc – stosownie do wyniku sporu.